

DE EVOLUTIE VAN HET BELT AND ROAD INITIATIVE: WAT DE NIEUWSTE TRENDS ONTHULLEN OVER GEOPOLITIEKE INVLOED

De Nieuwe Zijderoute/ Belt and Road Initiative (BRI) blijft een van de grootste en meest invloedrijke initiatieven ter wereld. Tijdens de uitvoering ervan werd het BRI gekenmerkt door aanzienlijke obstakels, variërend van wijdverbreide internationale tegenstand en kritiek, tot de wereldwijde epidemie, die leidde tot economische vertragingen en een vertraging van BRI-projecten en -bouw. Ondanks de tegenwind zet Peking door met een hernieuwd doel om de BRI-betrokkenheid te verbeteren, groene ontwikkeling te bevorderen via de Green Belt and Road, ondersteuning te bieden voor de houdbaarheid van schulden en economieën te laten profiteren. De verschuiving in aanpak zorgt voor een schril contrast tussen de jaren 2010 en 2020 (na de Covid-19-crisis), waarbij wordt afgestapt van de groteske, op leningen gebaseerde betrokkenheid **die kenmerkend was voor het eerste decennium**. Om de veranderingen in de Chinese aanpak van de BRI, de belangrijkste trends en de impact op de globale geopolitiek in kaart te brengen, moeten de heroriëntaties worden benadrukt en geanalyseerd, waarbij de vraag wordt gesteld: **Welke recente trends zijn zichtbaar in de aanpak van de Nieuwe Zijderoute en wat betekent dit voor de mondiale geopolitiek?**

Belangrijkste Drijfveren Achter het Belt and Road Initiative

Wetenschappers debatteren uitgebreid over de redenen voor het BRI, echter de 'redenen' voor het Belt and Road Initiative lopen echter uiteen:

- De binnenlandse behoefte aan natuurlijke hulpbronnen om de versnelde expansie van de Chinese economie te voeden;
- De verschuiving in de wereldeconomie, die internationale concurrentie vereist;
- Het voorkomen van beperkingen op de economische groei door het bereik buiten de Chinese grenzen te vergroten;
- Geopolitieke factoren, zoals het profiteren van de wisselende stabiliteit in de westerse betrekkingen en het hervormen van de politieke betrekkingen in de rest van de wereld.

Naast deze drijfveren streeft China ernaar de mondiale geopolitiek en geo-economie te hervormen door zijn kwetsbaarheid voor door het Westen gedomineerde handelsroutes en instellingen te verminderen. Peking streeft ernaar een leidende rol te spelen bij het tot stand brengen van internationale samenwerking. Uiteindelijk weerspiegelt de BRI een combinatie van langetermijn geopolitieke strategie en economische noodzaak, waardoor China de nodige hulpbronnen kan veiligstellen en zijn invloed kan versterken, terwijl het zijn ontwikkelingsmodel kan laten zien in tegenstelling tot de door het Westen-geleide-modellen. Peking streeft ernaar een leidende rol te spelen bij het vaststellen van internationale samenwerkingsnormen.

Recente Trends

Het Belt and Road Initiative maakte een verschuiving door van 'kwantitatieve naar kwalitatieve' betrokkenheid. Deze verschuiving kwam tot stand nadat kwantitatieve expansie onhoudbaar werd voor de Chinese economie, wat leidde tot een economische vertraging. In 2023 werd het derde Belt and Road Forum for International Cooperation gehouden, waar een achtpuntenplan werd gepresenteerd. Het plan omvatte vier primaire aandachtsgebieden voor de verschuiving naar kwaliteit:

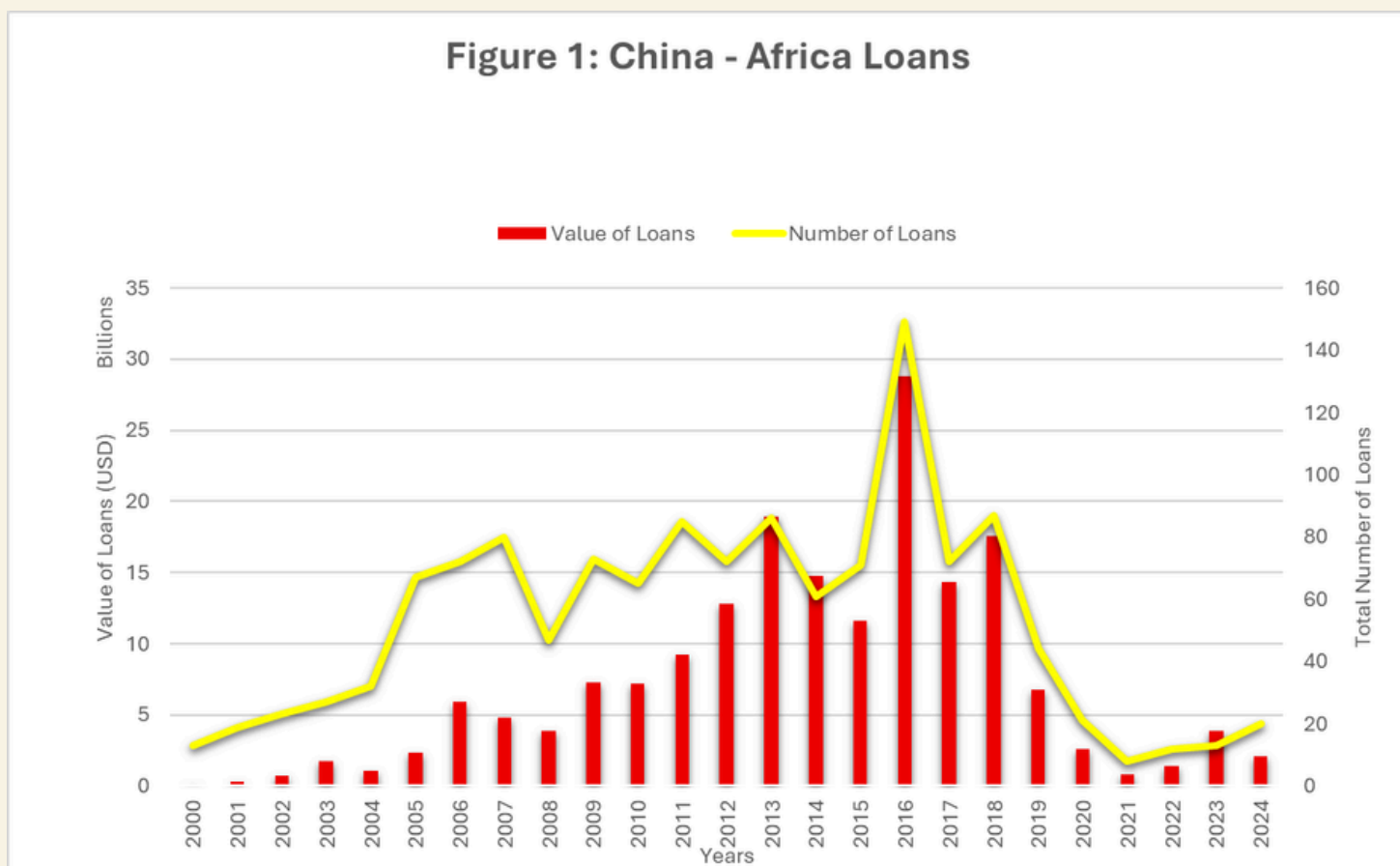
1. Herschikking van de reikwijdte van het BRI; Beperking van de lijst met prioritaire landen
2. Het bevorderen van een positieve houding ten opzichte van China
3. Versterking van digitale betrokkenheid en uitbreiding
4. Overschakelen naar een groene economie

DE EVOLUTIE VAN HET BELT AND ROAD INITIATIVE: WAT DE NIEUWSTE TRENDS ONTHULLEN OVER GEOPOLITIEKE INVLOED

'Kleine en Mooie' Projecten

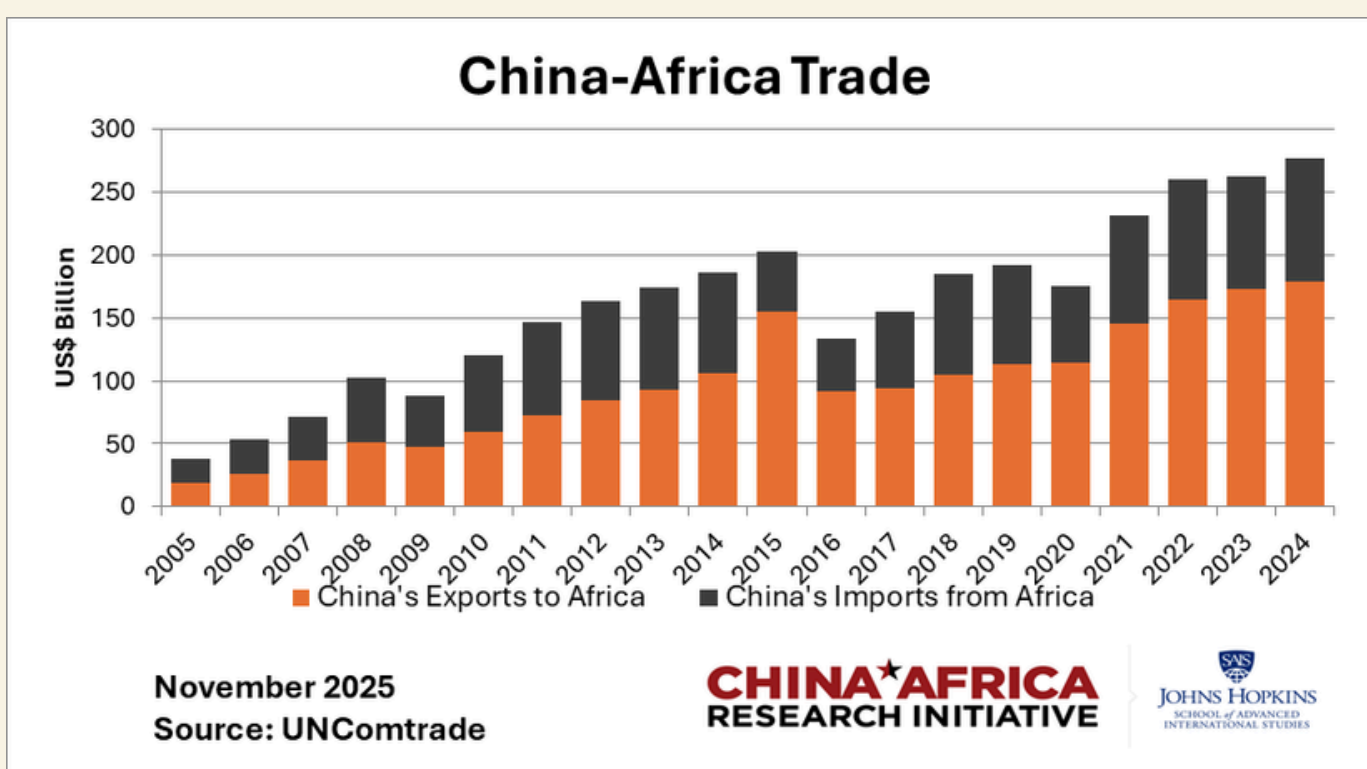
De verschuiving van grootschalige projecten, die kenmerkend waren voor de beginfase van het Belt and Road Initiative, naar selectieve, strategische en kleinschaligere projecten is duidelijk zichtbaar in Afrika. De totale waarde van de leningen die in 2024 aan Afrika zijn verstrekt, bedroeg 2,1 miljard dollar, verdeeld over 20 verschillende leningsovereenkomsten. In 2023 werden in totaal 13 leningen ter waarde van 3,9 miljard dollar verstrekt, wat de verandering in de kredietverstrekkingaanpak onderstreept. Dit contrast wordt nog versterkt wanneer we kijken naar eerdere fasen van de BRI-activiteiten en de totale waarde van de leningen. Het jaar 2016 was het meest actieve en significante jaar, met een totaal aantal leningen van 149, ter waarde van 28,8 miljard dollar.

Boston University Global Development Policy Centre, 2026; Retrieved from <http://bu.edu/gdp/chinese-loans-to-africa-database>.

“The focus of China has shifted toward critical minerals, industrial capacity cooperation and tech cooperation, including on digital infrastructure, AI, green technology and remote sensing.”

- Dr. Yun Sun, Senior Fellow and Director of the China Program at the Stimson Centre

DE EVOLUTIE VAN HET BELT AND ROAD INITIATIVE: WAT DE NIEUWSTE TRENDS ONTHULLEN OVER GEOPOLITIEKE INVLOED

Verbeterde Bilaterale Handel Heeft een Prijs

Naast een afname van de omvang van grote leningen en projecten is de bilaterale handel tussen China en Afrika aanzienlijk toegenomen. Zoals te zien is in de bovenstaande figuur, neemt de handel tussen China en Afrika gestaag toe en bereikt deze in 2025 een recordhoogte van meer dan 348 miljard dollar. De aanzienlijke handelsonevenwichtigheid is echter duidelijk zichtbaar. In tegenstelling tot de handelsbalans vóór het Belt and Road Initiative is de huidige handelsbalans sterk in het voordeel van China. De toegenomen bilaterale handel gaat gepaard met een sterke stijging van de Afrikaanse export naar China, die voornamelijk bestaat uit natuurlijke hulpbronnen, een van de belangrijkste drijfveren achter de lancering van het BRI. De hoge minerale export naar China kan worden verklaard door Resource-backed finance (RBF), waardoor mineralenrijke maar kapitaalarme staten Chinese leningen kunnen terugbetalen door middel van minerale export. Dit type overeenkomst komt vooral voor in Afrika.

"Technologische samenwerking staat nu in de schijnwerpers, vooral wat betreft de Chinese betrokkenheid. Afrika blijft een leverancier van grondstoffen aan China wat betreft de Chinese import."

- Dr. Yun Sun

Investeringen In Mijnbouw Versus Verwerking

Voortbouwend op de behoefte van China aan natuurlijke hulpbronnen, onderstrepen de statistieken over mijnbouw- en metaalinvesteringen in het kader van de BRI nog eens de belangstelling van Peking. In 2025 was het contrast tussen mijnbouw- en verwerkingsactiviteiten vrij groot, met 61 procent aan mijnbouwinvesteringen tegenover 39 procent aan exploitatie. De Chinese benadering van Afrikaanse mineralen versterkt een zeer dominante marktpositie, aangezien zij belangen hebben in cruciale infrastructuurnetwerken die Afrikaanse kritieke mineralen verbinden met wereldwijde scheepvaartroutes. Chinese bedrijven proberen op verschillende manieren voet aan de grond te krijgen in de rijke mijnbouwsector van Afrika:

- Afnameovereenkomsten, die een partnerschap garanderen ongeacht toekomstige overnames;
- Overnames;
- Minderheids;
- Levering van Chinese technologie en apparatuur in leasecontracten;
- Farm-in-contracten, waarbij exploratie wordt gefinancierd en in ruil daarvoor toekomstige productierechten worden verkregen.

De grondstoffen die China uit Afrika importeert, zijn van fundamenteel belang voor schone technologie-industrieën, waarin China domineert. China zal naar verwachting in 2030 60 procent van de hernieuwbare energiecapaciteit leveren, omdat het meer dan 90 procent van de zonnepanelen en 82 procent van de windturbines produceert. China gebruikt zijn uitgebreide deviezenreserves om te voorzien in de infrastructuurbehoeften van de ontvangers en tegelijkertijd zijn eigen prioriteiten na te streven.

Het gebrek aan lokale raffinagecapaciteit belemmert de effectiviteit van de lokale economie aanzienlijk, aangezien de kritieke mineralen Afrika drastisch zouden kunnen veranderen, mits de downstreamverwerkingscapaciteit wordt ontwikkeld. De inzet van Peking voor upstreaminvesteringen (winning) is aanzienlijk in vergelijking met midstreaminvesteringen (verwerking). Door deze onevenwichtige betrokkenheid kunnen grondstoffen op lange termijn worden gewonnen, met als gevolg een tragere ontwikkeling van Afrika.

DE EVOLUTIE VAN HET BELT AND ROAD INITIATIVE: WAT DE NIEUWSTE TRENDS ONTHULLEN OVER GEOPOLITIEKE INVLOED

"Investerings in mijnbouw en verwerking laten een grote kloof zien in de efficiënte ontwikkeling van de ontvangende landen. Deze landen zouden aanzienlijke economische voordelen behalen door meer te investeren in lokale verwerkingscapaciteiten en deze uit te bouwen; daarom moet de focus verschuiven naar het opbouwen van die capaciteiten naast de winning."

- Michel Michaloliákos, geopolitiek analist voor The Hague Institute for Geopolitics

Ontwikkeling Van Groene Energie

China kan het voortouw nemen bij het helpen van ontwikkelingslanden op weg naar een grotere, groenere ontwikkeling.

"China richt zich via BRI voornamelijk op ontwikkelingslanden, vooral omdat de meeste landen in de wereld zich in ontwikkeling bevinden en omdat zij behoefte hebben aan de infrastructuurcapaciteit die China kan bieden. "

- Frans-Paul van der Putten

Groene financiering is dan ook van groot belang, vooral omdat het richten op lage- en middeninkomenslanden (LMIC's) inhoudt dat hun economische en technologische onderontwikkeling moet worden aangepakt, naast de ontoereikende infrastructuur om de snelle groei van groene energie te ondersteunen en aan de stijgende vraag te voldoen. Transitie- en groene financiering bieden ondersteuning om de bestaande kloof te overbruggen, waardoor ontwikkelingslanden zich kunnen losmaken van hun afhankelijkheid van traditionele (fossiele) energiebronnen.

Het jaar 2025 liet een verschuiving zien naar meer energiegerelateerde investeringen, wat blijkt uit de hoogste energiegerelateerde engagements sinds de lancering van het BRI, met een totaal van 93,9 miljard dollar, meer dan een verdubbeling ten opzichte van de energiegerelateerde engagements van het jaar ervoor. China stimuleert de verschuiving naar groen door middel van transitie- en groene financiering, wat verder blijkt uit de toenemende groene leningen per jaar. In het derde kwartaal van 2025 maakten groene leningen 16,09 procent uit van het totale uitstaande saldo aan leningen, een stijging ten opzichte van 8,2 procent in het vierde kwartaal van 2021. Een studie naar de effectiviteit van groene financiering tegen milieuvuiling stelde dat groene financiering een negatieve invloed heeft op milieuvuiling. Groene financiering versterkt de regionale bestrijding van milieuvuiling, wat resulteert in een groener milieu. Een groener milieu verbetert op zijn beurt duurzame groei en kan de ontwikkeling van duurzame energie bevorderen.

Gewijzigde Benadering Van Kredietverlening

Als grootste kredietverstrekker aan opkomende markten en ontwikkelingslanden (EMDEs) heeft China zijn benadering van kredietverlening gewijzigd en talrijke financiële steuninstrumenten ontwikkeld naar aanleiding van de wijdverbreide schulden crisis als gevolg van de Covid-19-crisis. De verschuiving van transacties met volledige regresrechtelijke staatsleningen naar niet-PPG (niet-openbare en openbaar gegarandeerde, d.w.z. beperkte regresrechtelijke projectfinanciering) in transitiewerkzaamheden op het gebied van mineralen, benadrukt een belangrijke verandering in aanpak, aangezien hiermee de onmiddellijke schuldenlast voor regeringen wordt omzeild.

Naast de gewijzigde kredietbenadering neigt Peking naar financiële steun voor kleinschaligere infrastructuurprojecten, waarbij vaak de opgelopen schulden voor dergelijke projecten worden kwijtgescholden of herschikt. Bij grootschaligere projecten geeft China echter de voorkeur aan het financieren van winstgevendende projecten, waardoor de kredietnemer de schuld kan terugbetalen.

DE EVOLUTIE VAN HET BELT AND ROAD INITIATIVE: WAT DE NIEUWSTE TRENDS ONTHULLEN OVER GEOPOLITIEKE INVLOED

Peking heeft zijn kader voor het meten van de houdbaarheid van schulden onmiddellijk herzien en belangrijke wijzigingen aangebracht in de vorige richtsnoeren. De nieuwe richtsnoeren voorzien in:

- Een kortere termijn voor risicoanalyse (van 20 jaar naar 10 jaar)
- Een bredere subsidiabiliteit door ook LMIC's op te nemen
- Uitnodiging (en lof) voor samenwerking met het IMF en de Wereldbank.

De wijzigingen zorgen voor een duidelijker inzicht in en overzicht van de schuldrisico's van leningen door de kortere analysetermijn, stellen meer BRI-ontvangers in staat om onderhandelingen over schuldherstructurering aan te gaan en bieden andere grote crediteuren de mogelijkheid om feedback te geven op het kader voor schuldhoudbaarheid van Peking.

Laatste Reflectie

voor de mondiale geopolitiek. Groene en transitiefinanciering in combinatie met de verschuiving naar 'kleine en mooie' engagements maken een grotere, groenere en snellere ontwikkeling mogelijk, naast het bieden van ondersteuning voor de houdbaarheid van schulden door middel van nieuwe benaderingen van kredietverlening. De 'achtergebleven economische en technologische niveaus' van LMIC's of LIC's ontvangen groene financiering samen met overvloedige bouwleningen, wat aanzienlijke korte- en langetermijnvoordelen oplevert voor de economie en het milieu. Peking zal de norm stellen voor groene samenwerking en het voortouw nemen bij de ontwikkeling van schone energietechnologie in ontwikkelingslanden.

"Maar het ontbreken van alternatieve steun en hulpbronnen uit het mondiale noorden versterkt het vertrouwen van Afrika zeker niet. Afrika zal zich zeker meer gaan richten op het mondiale zuiden."

-Dr. Yun Sun

Door de markt voor en de productie van emissievrije technologie te domineren en tegelijkertijd zijn reeds dominante positie in de midstream- en downstreamsegmenten van de toeleveringsketens voor transitmineralen (bijv. grondstofverwerking) strategisch te versterken, heeft China aanzienlijke invloed verworven. De westerse afhankelijkheid van emissiearme technologie (bijv. zonnepanelen) en kritieke mineralen creëert een afhankelijkheid van China, waardoor een dominante positie in de geopolitiek wordt verkregen door kwetsbaarheden te creëren in tegengestelde invloeden, wat de geopolitieke macht van China verder versterkt.